

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра історії**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

О.А. Кузнецова

«27 серпня 2019 р.»

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

014 Середня освіта

Код та найменування спеціальності

014.03 Середня освіта (Історія)

Предметна спеціалізація

Факультет: історичний

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика і технології навчання історії у закладах вищої освіти» для студентів спеціальності 014 Середня освіта, шифр спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія).

Розробник: Зеркаль Микола Миколайович, професор кафедри історії, доктор історичних наук, доцент _____(Зеркаль М.М.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
«___» серпня 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна/ Варіативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – методичний портфель вчителя історії	Спеціальність (професійне спрямування): 014.03 Середня освіта (Історія)	<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	
<i>Семестр</i>			
4-й		5-й	
<i>Лекції</i>			
12			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,3 самостійної роботи студента – 6	Ступінь бакалавр	<i>Семінарські</i>	
		16	
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		92	
		Вид контролю:	
		залік	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 120 год.: 28 год. – аудиторні заняття, 92 год. – самостійна робота.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Методика і технології навчання історії у закладах вищої освіти»: спрямування студентів на глибоке вивчення теоретичних основ методики викладання історії у вищій школі та вироблення практичних умінь, необхідних для забезпечення ефективності навчального процесу. Програма передбачає ознайомлення з формами організації навчальної роботи у ВУЗі, системного контролю та оцінювання знань, а також з новітніми педагогічними технологіями та інноваціями.

Майбутні педагоги повинні усвідомити, що основною концептуальною ідеєю в роботі викладача історії повинна бути орієнтація на особистість, на формування і розвиток творчих здібностей студентів.

надати студентам уявлення про основні закономірності навчання історії та теоретичні засади історичної дидактики, сформулювати уміння, які будуть використані у практиці навчання та виховання студентів на заняттях історії.

Завдання курсу:

- *пізнавальні*: вивчення методологічних та теоретичних засад курсів історії; новітніх досягнень в галузі педагогіки, методики навчання історії; задач і змісту сучасної історичної освіти;
- нормативної бази навчання історії в вищому навчальному закладі;
- методів, способів, прийомів навчання предметів, інноваційних прийомів викладання;
- дослідження творчої спадщини вітчизняної та зарубіжної методичної думки, цілісне її сприйняття;
- *методичні*: ознайомити студентів з теорією і методикою навчання історії, з традиційними і інноваційними методами, прийомами і технологіями навчання історії в вузі;
- навчити моделювати заняття історії різних типів і видів, вільно добирати і оперувати методами і прийомами навчання предмету, оптимізуючи навчально-виховний процес;
- *практичні*: вироблення практичних вмінь та навичок, необхідних для забезпечення високої ефективності навчання історії.

У кожній з тем, які пропонуються до опрацювання розкрито як теорію даного питання, так і сучасні підходи до застосування тих чи інших умов у практиці навчання.

На лекціях висвітлюються основні теоретичні питання курсу. Доповнюють їх матеріали, висунуті до обговорення і аналізу на практичних (семінарських) заняттях.

Кожне заняття містить план, а також список джерел і основної та додаткової літератури, які викладач рекомендує студенту для опрацювання. Студент також може самостійно здійснювати бібліографічний пошук і використовувати видання, які не вказані в загальному списку літератури.

Важливою складовою процесу опанування дисципліни є самостійна робота студентів. Вона складається з опрацювання низки теоретичних та практичних

питань, які досліджуються в методичній літературі і є актуальними в сучасній педагогічній та історичній освіті.

Передумови для вивчення дисципліни: «Педагогіка», «Історія педагогіки», «Філософія» та «Психологія».

Очікувані результати навчання:

Здатність синтезувати та використовувати знання з методики і технології навчання історії у закладах вищої освіти, її періодизацію.

Знання видів, форм та джерел методологічної інформації, методів їх дослідження.

Використання нових освітніх та інформаційних технологій, сучасних засобів навчання та використання їх у педагогічному процесі.

Здатність використовувати основи загальнотеоретичних дисциплін в обсязі, необхідному для вирішення педагогічних і дослідницьких завдань, успішного освоєння методологічних і прикладних питань спеціальності, питань фундаментальних загальноісторичних і спеціальних дисциплін; дисциплін психолого-педагогічного циклу: педагогіку, психологію, методику викладання історії, методику і організацію позакласної (поза аудиторної) роботи.

Знання теорії й методології історичної науки, методики вивчення суспільних явищ і процесів, пам'яток матеріальної і духовної культури.

Використання принципів і методів збору, систематизації, узагальнення і використання інформації, проведення наукових досліджень за профілем спеціальності.

Здатність застосування принципів редагування і підготовки матеріалів до публікації, складання рефератів, оглядів, рецензій.

Обізнаність у наукових стандартах та відповідність їм щодо точності та обсягу локалізованої документації, використаної та процитованої в завданнях та висновках практичної підготовки.

Здатність працювати в групі продуктивно, відіграючи провідну роль в окремих випадках, головуючи під час дебатів та дискусій у міжнародній та мультикультурній групі.

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- Здатність синтезувати та використовувати знання з основних теорій історичного розвитку, методології історичної науки, її періодизацію.
- Знання видів, форм та джерел історичної інформації, методів їх дослідження.

- Використання нових освітніх та інформаційних технологій, сучасних засобів навчання та використання їх у педагогічному процесі.
- Здатність використовувати основи загальнотеоретичних дисциплін в обсязі, необхідному для вирішення педагогічних і дослідницьких завдань, успішного освоєння методологічних і прикладних питань спеціальності, питань фундаментальних загальноісторичних і спеціальних дисциплін; дисциплін психолого-педагогічного циклу: педагогіку, психологію, методику викладання історії, методику і організацію позакласної (поза аудиторної) роботи.
- Знання теорії й методології історичної науки, методики вивчення суспільних явищ і процесів, пам'яток матеріальної і духовної культури.
- Використання принципів і методів збору, систематизації, узагальнення і використання інформації, проведення наукових досліджень за профілем спеціальності.
- Здатність застосування принципів редагування і підготовки матеріалів до публікації, складання рефератів, оглядів, рецензій.
- Обізнаність у наукових стандартах та відповідність їм щодо точності та обсягу локалізованої документації, використаної та процитованої в завданнях та висновках практичної підготовки.

II. Фахові:

- Проблемне-орієнтовне навчання.
- Комбінація лекцій, практичних занять, самонавчання, навчання через проходження виробничої практики та стажування.
- володіти базовими загальними знаннями, а саме теорії та методики навчання історії;
- застосовувати психолого-педагогічні та методичні знання у різноманітних педагогічних ситуаціях;
- бути обізнаними та обговорювати поточний стан досліджень у галузі методик навчання предметів освітньої галузі «Суспільствознавство»;
- знати зв'язок між проблемами сучасної психолого-педагогічної галузі;
- володіти спеціальними знаннями з методики навчання;
- здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових, архівних та усних) згідно з задачею, формуючи цю інформацію критично в обґрунтовану розповідь;
- здатність використовувати відповідну термінологію та способи вираження дисципліни в усній та письмовій формах рідною чи іноземною мовами.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин/ 4 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1.

Тема 1. Розвиток методики викладання історії у різні історичні епохи. Роль братств в розвитку української вищої школи XVI – XVII ст. Острозька академія (1576 – 1636 рр.). Києво-Могилянська академія (1615 – 1817 рр.). Григорій

Сковорода – викладач Переяславського і Харківського колегіумів. Батуринський університет (проект 1760 р.). Ніжинська гімназія вищих наук (1820 – 1832 рр.). Класичні університети України періоду нової та новітньої історії.

Тема 2. Українська вища школа періоду Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Більшовизм і освіта в Україні. Російщення школи і освіти в Україні (1958 – 1990 рр.). Українська вища школа в зарубіжних країнах.

Тема 3. Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття. Розвиток різнорівневої (ступеневої) вищої школи й освіти в умовах незалежної України. Акредитація вузів. Державний реєстр вищих навчальних закладів України III – IV рівнів акредитації.

Кредит 2.

Тема 4. Суспільно-історичний та національний характер виховання і освіти. Мета виховання в українській історичній вищій школі. Вища школа України на сучасному етапі. Сучасна система вищої освіти розвинутих країн.

Тема 5. Предмет і принципи дидактики вищої школи. Спеціалізація, зміст, планування та організація навчання у сучасній вищій школі. Сутність та закономірності навчального процесу у вищій школі.

Кредит 3.

Тема 6. Самостійна робота студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.

Тема 7. Методи навчання у вищій школі. Нові вимоги до методів навчання у вищій школі. Визначення методів навчання у вузі. Структура об’єкта методів навчання. Класифікація методів навчання.

Тема 8. Лекційний метод викладання. З історії питання про виникнення вузівської лекції. Лекція як форма організації і метод навчання. Завдання, переваги і недоліки лекційного викладання. Методична концепція лекційного курсу. Організація лекційних занять. Методика і техніка читання лекцій. Сучасні проблеми лекційного викладання.

Кредит 4.

Тема 9. Семінарські заняття у вищій школі. З історії питання про виникнення семінарських занять. Семінарські заняття як форма організації навчання. Види і

методика проведення семінарських занять. Дискусія як метод навчання у вищій школі.

Тема 10. Контроль і оцінка знань студентів. З історії питання про контроль і оцінку знань студентів. Функції контролю знань студентів. Система понять. Основні принципи контролю і оцінки знань. Види перевірки навчальної роботи студентів. Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення. Критерії і норми оцінки знань. Рейтингова система оцінки знань.

4. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин					Форма контролю
		Усього	У тому числі				
			лекції	семін.	практ.	самост.	
Кредит 1							
1	Розвиток методики викладання історії у різні історичні епохи.	13	2	2		9	
2	Українська вища школа періоду Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Більшовизм і освіта в Україні.	12	1	2		9	
3	Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття.	12	1	2		9	
	Разом за кредит 1	37	4	6		27	
Кредит 2							
4	Суспільно-історичний та національний характер виховання і освіти. Мета виховання в українській історичній вищій школі.	12	1	2		9	
5	Предмет і принципи дидактики вищої школи. Спеціалізація, зміст, планування та організація навчання у сучасній вищій школі.	12	1	2		9	
	Разом за кредит 2	24	2	4		18	ККР
Кредит 3							
6	Самостійна робота студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.	11	1	1		9	
7	Методи навчання у вищій школі. Нові вимоги до методів навчання у вищій школі.	11	1	1		9	
8	Лекційний метод викладання.	11		2		9	
	Разом за кредит 3	33	2	4		27	
Кредит 4							
9	Семінарські заняття у вищій школі.	13	2	1		10	
10	Контроль і оцінка знань студентів. З історії питання про контроль і оцінку знань студентів.	13	2	1		10	
	Разом за кредит 4	26	4	2		20	ККР
	Всього за курс	120	12	16		92	залік

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				Форма контролю	
		Усього	У тому числі				
			лекції	семін.	практ.		самост.
Кредит 1							
1	Розвиток методики викладання історії у різні історичні епохи.	13				13	
2	Українська вища школа періоду Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Більшовизм і освіта в Україні.	12				12	
3	Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття.	12				12	
	Разом за кредит 1	37				37	
Кредит 2							
4	Суспільно-історичний та національний характер виховання і освіти. Мета виховання в українській історичній вищій школі.	12				12	
5	Предмет і принципи дидактики вищої школи. Спеціалізація, зміст, планування та організація навчання у сучасній вищій школі.	12				12	
	Разом за кредит 2	24				24	
Кредит 3							
6	Самостійна робота студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.	11	1			10	
7	Методи навчання у вищій школі. Нові вимоги до методів навчання у вищій школі.	11	1			10	
8	Лекційний метод викладання.	11				11	
	Разом за кредит 3	33	2			31	
Кредит 4							
9	Семінарські заняття у вищій школі.	13	2	1		10	
10	Контроль і оцінка знань студентів. З історії питання про контроль і оцінку знань студентів.	13	2	1		10	
	Разом за кредит 4	26	4	2		20	
	Всього за курс	120	6	2		112	залік

4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1.</i>		
1	Тема 1. Розвиток методики викладання історії у різні історичні епохи.	2
2	Тема 2. Українська вища школа періоду Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Більшовизм і освіта в Україні.	1
3	Тема 3. Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття.	1
<i>Кредит 2.</i>		
4	Тема 4. Суспільно-історичний та національний характер виховання і освіти. Мета виховання в українській історичній вищій школі.	1
5	Тема 5. Предмет і принципи дидактики вищої школи. Спеціалізація, зміст, планування та організація навчання у сучасній вищій школі.	1
<i>Кредит 3.</i>		
6	Тема 6. Самостійна робота студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.	1
7	Тема 7. Методи навчання у вищій школі. Нові вимоги до методів навчання у вищій школі.	1
8	Тема 8. Лекційний метод викладання.	
<i>Кредит 4.</i>		
9	Тема 9. Семінарські заняття у вищій школі.	2
10	Тема 10. Контроль і оцінка знань студентів. З історії питання про контроль і оцінку знань студентів.	2
	Разом:	

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1.</i>		
1	Тема 1. Розвиток методики викладання історії у різні історичні епохи.	
2	Тема 2. Українська вища школа періоду Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Більшовизм і освіта в Україні.	
3	Тема 3. Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття.	
<i>Кредит 2.</i>		
4	Тема 4. Суспільно-історичний та національний характер виховання і освіти. Мета виховання в українській історичній вищій школі.	

5	Тема 5. Предмет і принципи дидактики вищої школи. Спеціалізація, зміст, планування та організація навчання у сучасній вищій школі.	
<i>Кредит 3.</i>		
6	Тема 6. Самостійна робота студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.	1
7	Тема 7. Методи навчання у вищій школі. Нові вимоги до методів навчання у вищій школі.	1
8	Тема 8. Лекційний метод викладання.	
<i>Кредит 4.</i>		
9	Тема 9. Семінарські заняття у вищій школі.	2
10	Тема 10. Контроль і оцінка знань студентів. З історії питання про контроль і оцінку знань студентів.	2
	Разом:	6

5. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1	6
1	Розвиток методики викладання історії у різні історичні епохи.	2
2	Українська вища школа періоду Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Більшовизм і освіта в Україні.	2
3	Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття.	2
	Кредит 2	4
4	Суспільно-історичний та національний характер виховання і освіти. Мета виховання в українській історичній вищій школі.	2
5	Предмет і принципи дидактики вищої школи. Спеціалізація, зміст, планування та організація навчання у сучасній вищій школі.	2
	Кредит 3	4
6	Самостійна робота студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.	1
7	Методи навчання у вищій школі. Нові вимоги до методів навчання у вищій школі.	1
8	Лекційний метод викладання.	2
	Кредит 4	2
9	Семінарські заняття у вищій школі.	1

10	Контроль і оцінка знань студентів. З історії питання про контроль і оцінку знань студентів.	1
Разом:		16

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1		
1	Розвиток методики викладання історії у різні історичні епохи.	
2	Українська вища школа періоду Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Більшовизм і освіта в Україні.	
3	Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття.	
Кредит 2		
4	Суспільно-історичний та національний характер виховання і освіти. Мета виховання в українській історичній вищій школі.	
5	Предмет і принципи дидактики вищої школи. Спеціалізація, зміст, планування та організація навчання у сучасній вищій школі.	
Кредит 3		
6	Самостійна робота студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.	
7	Методи навчання у вищій школі. Нові вимоги до методів навчання у вищій школі.	
8	Лекційний метод викладання.	
Кредит 4		
9	Семінарські заняття у вищій школі.	1
10	Контроль і оцінка знань студентів. З історії питання про контроль і оцінку знань студентів.	1
Разом:		2

6. Теми лабораторних занять

Робочим планом не передбачено

7. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1		27
1	Розвиток методики викладання історії у різні історичні епохи.	9
2	Українська вища школа періоду Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Більшовизм і освіта в Україні.	9

3	Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття.	9
	Кредит 2	18
4	Суспільно-історичний та національний характер виховання і освіти. Мета виховання в українській історичній вищій школі.	9
5	Предмет і принципи дидактики вищої школи. Спеціалізація, зміст, планування та організація навчання у сучасній вищій школі.	9
	Кредит 3	27
6	Самостійна робота студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.	9
7	Методи навчання у вищій школі. Нові вимоги до методів навчання у вищій школі.	9
8	Лекційний метод викладання.	9
	Кредит 4	20
9	Семінарські заняття у вищій школі.	10
10	Контроль і оцінка знань студентів. З історії питання про контроль і оцінку знань студентів.	10
	Разом:	92

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1	
1	Розвиток методики викладання історії у різні історичні епохи.	13
2	Українська вища школа періоду Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Більшовизм і освіта в Україні.	12
3	Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття.	12
	Кредит 2	
4	Суспільно-історичний та національний характер виховання і освіти. Мета виховання в українській історичній вищій школі.	12
5	Предмет і принципи дидактики вищої школи. Спеціалізація, зміст, планування та організація навчання у сучасній вищій школі.	12
	Кредит 3	
6	Самостійна робота студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.	10
7	Методи навчання у вищій школі. Нові вимоги до методів навчання у вищій школі.	10

8	Лекційний метод викладання.	11
Кредит 4		
9	Семінарські заняття у вищій школі.	10
10	Контроль і оцінка знань студентів. З історії питання про контроль і оцінку знань студентів.	10
Разом:		112

8 Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох напрямів :

I – підготовка та захист контрольної роботи (для студентів ЗФН);

II – підготовка доповіді з висвітленням проблем українських історичних шкіл (для студентів ДФН).

Підготовка та захист контрольної роботи

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів працювати з історичними документами, критично аналізувати, робити узагальнення та давати обґрунтовані висновки.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- 1) правильне оформлення;
- 2) вичерпність використаних історичних джерел;
- 3) обґрунтованість висновків та кваліфковане їх формулювання

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно: досконале знання та розуміння понятійного апарату ДІД та джерелознавства з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями.

Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер, ґрунтується на знанні джерел і методики та методології роботи з ними. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.

Студенту виставляється дуже добре студент у повному обсязі опрацював лекційні питання та питання самостійного опрацювання. Відповідь є повною, ґрунтовною, логічною і всебічно охоплює програмний матеріал, проте у трактуванні окремих економічних категорій студент допускає неточності. Студент орієнтується у законодавчих змінах, проте не завжди має бачення застосування теоретичних знань у практичній діяльності.

Студенту виставляється добре Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації.

Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база.

Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації.

У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Студенту виставляється достатньо. Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру.

У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми.

Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість.

Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації.

У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Студенту виставляється мінімальний задовільно студент відповідав на семінарському занятті лише з ініціативи викладача, погано орієнтується в матеріалі, не орієнтується у законодавчих змінах та не може пов'язати теоретичні знання з їх практичним застосуванням..

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 200 до 400 балів (за 4кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

[illegible]

ІНДЗ за заданою тематикою (хронологія)	5	1			5									5
ІНДЗ за заданою тематикою (історична постать)	10	1			10									10
ІНДЗ за заданою тематикою (завдання по фільму)	10	1			10									10
Схема ТМНІ (асоціат. куш)	5	1	5											5
ІНДЗ таблиця "Методи навчання"	10	1					10							10
ІНДЗ повідомлення "Методи навчання" (за вибором)	10	1						10						10
ІНДЗ конспект вебінару	10	3						10			10		10	30
ІНДЗ за заданою тематикою (план-конспект уроку)	20	1								20				20
ІНДЗ за заданою тематикою (аналіз кабінету історії)	10	1											10	10
ІНДЗ план роботи гуртка	10	1											10	10
				60			60			60			60	
ІНДЗ за заданою тематикою (конспект реком. 18-19 н.р.)	10	1		10										10
Глосарій	10	1		10										10
ІНДЗ "Есеї - сучасний підручник"	10	1						10						10
ІНДЗ "Засоби навчання"	10	1						10						10
ІНДЗ форма опитування	10	1							10					10
ІНДЗ за заданою тематикою (КТП)	10	1									10			10
ІНДЗ за заданою тематикою (план виховного заходу)	20	1											20	20
Контрольна робота	20	4			20			20		20			20	80
				40			40			40			40	
				100			100			100			100	400
Підсумковий тест (екзамен) Максимальна кількість = 40 балів	Студент протягом семестру виконує всі передбачені види робіт з курсу, набираючи при цьому певну суму балів. Набрана сума балів множиться на 0,6 та ділиться на 4 кредити. Отримана кількість балів є допуском до заліку													

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		

FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про загальну середню освіту».
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#n10>
4. Навчальна програма з історії для 10-11 класів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
5. Навчальна програма з історії для 5-9 класів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Підручники і методичні посібники

1. Вяземский Е. Е., Стрелова О. Ю. Теория и методика преподавания истории: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003.
2. Галахер Кармел Викладання історії в контексті сприяння демократичним цінностям і терпимості. – К., 1998.
3. Короткова М., Студеникин М. Методика обучения в схемах, таблицах, описаниях. - М.: ВЛАДОС, 1999.
4. Курилів В. Методика викладання історії: Навч. посібник. – Львів; Торонто: Світ, 2003.
5. Лисенко М. М. Методика викладання історії Української РСР. – К.: Рад. шк.. 1985.
6. Левітас Ф.Л., Салата О.О. Методика викладання історії. Посібник учителя. - Х.: "Основа", 2006. - 96с.

7. Ольхіна Н. І., Діденко Н. Г., Непран Л. М., Черкаська Л. С. Історичні олімпіади. – Х.: Основа, 2005.
8. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук. метод. посібник. - К.: Видавництво А.С.К., 2004.
9. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навчальний посібник / За ред. І.Я. Зязюна, О.М. Пехоти. – К.: Вид. А.С.К., 2003. – 240 с.
10. Старєва А.М. Методика навчання історії: особистісно-орієнтований підхід. - Миколаїв: Ілліон, 2007. – 332 с.
11. Степанищев А. Т. Методика преподавания и изучения истории: Пос. для студ. высш. уч. завед. В 2 Ч. – М.: ВЛАДОС, 2002.
12. Стражев А. И. Методика преподавания истории. – М.: Просвещение, 1964.
13. Українська історична дидактика. Міжнародний діалог. – К., 2000.
14. Хуторской А.В. Современная дидактика: Учебник для вузов. - СПб: Питер, 2001.

Допоміжна література

1. Абдуллина О.А. Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования. – М.: Просвещение, 1989. – 139 с.
2. Алексеев Ю.М. Україна: освіта і держава (1987 – 1997). – К.: АТЗТ “Експрес-об’ява”, 1998. – 109 с.
3. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 557 с.
4. Багаутдинова Н.Г. Инновационный потенциал высшей школы: анализ и оценка. – М.: Экономика, 2002. – 171 с.
5. Беспалько В.П., Татур Ю.Г. Системно-методическое обеспечение учебно-воспитательного процесса подготовки специалистов. – М.: Высшая школа, 1989. – 141 с.
6. Білоус В.Т., Горюнова Л.І., Цимбалюк А.В., Цимбалюк С.Я. Основи організації та методики викладання у вищій школі: Навчально-методичний посібник. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. – 146 с.
7. Булатова О.С. Педагогический артистизм: Учебное пособие для студентов высших педагогических учебных заведений. – М.: Академия, 2001. – 238 с.
8. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: Контекстный подход. – М.: Высшая школа, 1991. – 204 с.
9. Виноградова О. Інформаційно-документаційне забезпечення діяльності вищих навчальних закладів – об’єктивна необхідність // Вісник Книжкової палати. – 2002. - № 5. – С.34-36.
10. Вища і середня педагогічна освіта. – К.: Вища школа, 1991. – 120 с.
11. Вузовское обучение: Проблемы активизации / Под ред. И.Ф. Харламова. – Минск: Университетское, 1989. – 109 с.
12. Гримблат С. Современные стратегии высшего образования // Персонал. – 2003. - № 2. – С.80-83.

13. Зимулина Л. Проблемы преподавания новой и новейшей истории в вузах // Новая и новейшая история. – 1998. - № 5. – С.51-65.
14. Індивідуалізація підготовки вчителя: Проблеми, досвід, перспективи. – М.: Вид. відділ МФ НаУКМА, 1998. – 45 с.
15. Каган В.И., Сычеников И.А. Основы оптимизации процесса обучения в высшей школе. – М.: Высшая школа, 1987. – 141 с.
16. Китиль Р.Ю. Труд преподавателя вуза: содержание, классификация, механизм планового регулирования. – Киев – Одесса: Вища школа, 1987. – 139 с.
17. Котляр Ю.В. Студент у ВУЗі: Методичні рекомендації по організації навчальної і самостійної роботи студентів. – Миколаїв – Одеса: ТОВ Від, 2002. – 65 с.
18. Крылова Н.Б. Формирование культуры будущего специалиста. – М.: Высшая школа, 1990. – 140 с.
19. Луговий В.І. Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку. – К.: МАУП, 1994. – 193 с.
20. Освіта в Україні. – К.: Б.в., 2002. – 32 с.
21. Организация самостоятельной работы студентов в процессе изучения общественных наук: Межвузовский сборник // Под ред. Т.Ю.Бурмистровой, Г.В.Воронцова. – Л.: ЛГУ, 1989. – 108 с.
22. Основы педагогического мастерства / Под ред. И.А.Зязюна. – К.: Высшая школа, 1987. – 209 с.
23. Палтышев Н.Н. Педагогическое мастерство и пути его постижения: Учебно-методическое пособие для слушателей. – Одесса – Киев: Вид. Ешке О.М., 2000. – 120 с.
24. Педагогічна майстерність: Підручник для вищих педагогічних навчальних закладів/ За ред. І.А.Зязюна. – К.: Вища школа, 1997. – 348 с.
25. Педагогические технологии: Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / Под ред. В.С.Кукушина. – Ростов н/Д: Март, 2002. – 318 с.
26. Питання перебудови викладання історії у вищій та середній школі: Поточний бібліографічний показник II півріччя 1990 р. – К., 1991. – 21 с.
27. Проблемы высшей школы. – Выпуск 65 – 81. – К.: Вища школа, 1988 – 1994.
28. Пути реализации воспитательного потенциала вуза: методология, методика, опыт. – Харьков: Высшая школа, 1988. – 189 с.
29. Старченко Т.Я. Вища школа на шляху оновлення. – Львів: Світ, 1991. – 126 с.
30. Степанович Е.П. Высшая специальная школа на Украине (конец XIX – нач. XX в.). – К.: Наук. думка, 1991. – 98 с.
31. Трубайчук А. До питання про вивчення історії XIX – XX століть у школі і вузі // Педагогічний вісник. – 1997. - № 2. – С.32-34.
32. Учебно-методическая работа на кафедрах общественных наук: Вопросы перестройки. – Казань: Изд-во ун-та, 1990. – 108 с.
33. Формирование учебной деятельности студентов / Под ред. В.Я.Ляудис. – М.: Изд-во МГУ, 1989. – 239 с.

34. Хомич Л. Цивілізаційні процеси і професійна підготовка вчителя // Рідна школа. – 1998. - № 7/8. – С.76-78.
35. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2002. – 436 с.
36. Шапошникова А.П. Научно-педагогические кадры высшей школы. – М.: Высшая школа, 1987. – 78 с.
37. Шиян Н. Модульно-рейтингове навчання у процесі підготовки вчителя // Рідна школа. – 1998. - № 7/8. – С.49-51.
38. Щуркова Н.Е. Педагогическая технология. – М.: Пед. о-во России, 2002. – 223 с.
39. Ферро М. Как рассказывают историю детям в разных странах мира. – М., 1998.
40. Фідря О. Методологія історії і тенденції розвитку шкільної історичної освіти // Історія в школах України. - 1999. - №3. - С.31 - 36.
41. Фідря О. Методологія історії та формування хронологічних і просторових компетенцій учнів// Історія в школі - №3. – 2003.–С.18-23
42. Худобец А. Методологические основы изучения истории в современной Украине //Преподавание истории в школе. - 2006. - № 5. - С.21 - 28.
43. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. - К.: Знання - Прес,2003.

Інформаційні ресурси

mon.gov.ua — Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ostriv.in.ua/ — Освітній ресурс «Острів знань»
www.his.1september.ru/urok — Я йду на урок історії (методичні розробки та рекомендації з викладання суспільних дисциплін)
www.historic.ru — «Познаємо людину через її історію» (енциклопедії, довідники, історичні мапи)
www.history.org.ua — Інститут історії Національної Академії наук України
www.memory.gov.ua — Український інститут національної пам'яті
www.nbuv.gov.ua — Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського
www.novadoba.org.ua — Всеукраїнська асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін
www.nsta.org — NSTA (Британське наукове співтовариство вчителів)
www.worldhist.ru/index.htm — Єдиний науково-освітній простір вчителів
zakon.rada.gov.ua — Законодавство України